

EDUSKUNNAN
PANKKIVALIOKUNTA

Suop. 9/3 23

Lähtö 44

Helsingissä,

Pankkivaltuusmiehille.

maalisk. kuun 8 p. 1923.

N:o 4.

Eduskunta on Pankkivaliokunnan käsiteltäväksi lähettänyt eduskuntaesityksen n^o 15, joka sisältää ehdotuksen laiksi Suomen Pankin toistaiseksi vapauttamista lunastamasta seteleitensä kulltarahalla koskevan lain muuttamisesta. Oheenliittäen kappaleen puheenaolevaa esitystä pyytää Pankkivaliokunta kunnioittaen Pankkivaltuusmiehiä antamaan Valiokunnalle asiasta lausuntonsa.

Pankkivaliokunnan puolesta:

Heikki Teeravall

K. A. Rothberg

**Anderson y. m.: Ehdotus laiksi Suomen Pankin tois-
aksi vapauttamista lunastamasta seteleitensä kulta-
rahalla koskevan lain muuttamisesta.**

Suomen Eduskunnalle.

Laissa, joka koskee „Suomen Pankin toistaiseksi vapauttamista lunastamasta seteleitensä kultarahalla sekä Suomen ja ulkomaan rahassa annettujen obligatioiden ja korkolippujen lunastamista eräissä tapauksissa”, ja joka on annettu Helsingissä 27 päivänä toukokuuta 1921, säädetään, sen 2 §:ssä, että ennen tammikuun 1 päivää 1915 annetut obligatiot ja niihin kuuluvat korkoliput, kun ne ovat asetetut maksettaviksi sekä Suomen että ulkomaan rahassa, ovat, jos haltija on ulkomaalainen, lunastettavat haltijan valinnan mukaisesti joko Suomen tai sen obligatiossa mainitun maan rahassa, johon obligatiot vuoden 1914 päättyessä oli sijoitettu, ja että jos obligation haltijana on tai vuoden 1914 jälkeen on ollut Suomen kansalainen, on obligation tai korkolipun esittäjä velvollinen ottamaan maksun Suomen rahassa.

Jo siihen aikaan, kuin tämä laki säädettiin, lausuttiin vakavia epäilyjä sekä mahdollisuudesta kumota tuollaisella lainsäädännöllä asianomaisten obligatioiden teksteissä selvään lausutut yksityisoikeudelliset sopimukset että siitä suoranaisesti hyödystä, minkä odotettiin koituvan maan raha-asiaain asemalle tästä obligatioiden lunastusvelvollisuuden rajoittamisesta. Sinä aikana, lähes kahden vuoden kuluessa, minkä kysy-

myksessäolevat lakimääräykset ovat olleet voimassa, ovat allekirjoittaneen mielipiteen mukaan nämä epäilyt osoittautuneet täysin oikeutetuiksi, koska lakitekstin soveltaminen on käytännössä osittautunut useissa tapauksissa onnettomuutta tuottavaksi valtakunnan arvolle ja sen raha-asiaain asemalle.

Kaikille suomalaisten obligatioiden haltijoille, joihin tämä laki koskee epäedullisesti, on sen soveltaminen tuottanut melkoisia suoranaisia taloudellisia tappioita, mikä tietenkin on herättänyt heidän puolelleen tyytymättömyyttä ja valituksia. Lain määräyksiin nojautuvalla lunastuskiellolla ovat meikäläiset obligatioiden antajat hankkineet itselleen huonon nimen myöskin johtavissa ulkomaisissa finanssiipiireissä, mikä täysin varmasti selviää siitä, että ulkomailla köytyjä suomalaisia lainaneuvotteluja on viime aikoina kohdanneet kaikenlaiset vaikeudet juuri n. s. „obligatiolain” onnettomain määräysten tähden. Kun valtio koetti viime vuonna hankkia Englannista luottoa, onnistuttiin solmiamaan valmistava sopimus ainoastaan myöntämällä, ettei obligatiolain määräyksiä sovellettaisi Englannin alamaisiin nähden. Valtakunnan hallituksen itsensä oli siis pakko myöntäväkuttaa siihen, että tämän lain soveltamisesta luovutettiin

yksityisetkin obligatioiden antajat lienevät monissa tapauksissa luopuneet käyttämästä sitä.

Obligatiolaki säädettiin vuonna 1921 nähtävästi etupäässä jotta eräs suurekko kotimainen obligatioita antava laitos, O. y. Suomen Kaupunkin Hypoteekki-kassa, voitaisiin pelostaa luhistumasta. Mainitun yhtiön on kuitenkin täytyyt olojen pakosta luovuttaa omaisuutensa konkurssiin, jonka vuoksi sitä tarkoitusta, johon lain säätämällä pyrittiin, ei ole siinäkään tapauksessa saavutettu.

Talouselämän eri aloilla sotavuosina ja

niiden jälkeen käytännössä olleet valtion säännöstelevä sekaantuminen on nyttemmin pääasiallisesti voinut lakata, ja meidän mielestämme olisi senvuoksi erittäin toivottavaa, että poikkeusolot obligatioiden lunastuksenkin nähden lakkaisivat niinpiankuin mahdollista, varsinkin kun kyseessäolevan lain pysyttäminen voimassaan kaiket vastaiset ajat ei ole ajateltavissa ja tuskin sitä on lakia säädettäessä tarkoitettukaan.

Ylläsanotun nojalla saamme kunnioit-taen ehdottaa, että Eduskunta hyväksyisi seuraavaa lakiehdotuksen:

Laki

joka tarkoittaa Suomen Pankin toistaiseksi vapauttamisesta lunastamasta seteleitensä kultarahalla koskevan lain muuttamista.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään täten:

1 §.

Täten kumotaan Suomen Pankin toistaiseksi vapauttamista lunastamasta seteleitensä kultarahalla sekä Suomen ja

ulkomaan arhassa annettujen obligatioiden ja korkolippujen lunastamasta eräissä tapauksissa koskevan, 27 päivänä toukokuuta 1921 annetun lain 2 ja 3 §:t.

Helsingissä, 12 päivänä helmikuuta 1923.

Amos Anderson.

Tähän yhtyvät:

Ernst Estlander.
Georg Schauman.
S. Wihl. Roos.

Heikki Renvall.
V. K. Iimelius.
Eino Tulenheimo.

Yrjö Pulkkinen.

tavak

koske

pankk

le o

ohjes

uudis

halli

ten k

moitta

kysymy

kiinnitet

mahdoll

Pankki

kuvasti

hen kun